

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 februari 2018

WETSVOORSTEL
tot wijziging van het Wetboek van de
Inkomstenbelastingen 1992 wat de
bestaansmiddelen van wezen betreft

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Roel DESEYN**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Bespreking.....	5
III. Stemmingen	5

Zie:

Doc 54 1488/ (2015/2016):

- 001: Wetsvoorstel van de heer Klaps c.s.
- 002 tot 004: Toevoegen indiener.
- 005: Advies van het Rekenhof.
- 007: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 février 2018

PROPOSITION DE LOI
modifiant le Code des impôts sur les revenus
1992 en ce qui concerne les ressources des
orphelins

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Roel DESEYN**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif	3
II. Discussion	5
III. Votes.....	5

Voir:

Doc 54 1488/ (2015/2016):

- 001: Proposition de loi de M. Klaps et consorts.
- 002 à 004: Ajout auteur.
- 005: Avis de la Cours des comptes
- 007: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Eric Van Rompuy

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA Peter Dedecker, Johan Klaps, Robert Van de Velde,
Wim Van der Donckt
PS Stéphane Crusnière, Frédéric Daerden, Ahmed
Laaouej
MR Gautier Calomne, Benoît Piedboeuf, Vincent
Scourneau
CD&V Roel Deseyn, Eric Van Rompuy
Open Vld Luk Van Biesen, Dirk Van Mechelen
sp.a Peter Vanvelthoven
Ecolo-Groen Georges Gilkinet
cdH Benoît Dispa

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter Buysrogge, Inez De Coninck, Peter De Roover, Bart De Wever
Emir Kir, Eric Massin, Laurette Onkelinx, Sébastien Pirlot
Olivier Chastel, Philippe Goffin, Katrin Jadin, Damien Thiéry
Hendrik Bogaert, Griet Smaers, Vincent Van Peteghem
Patricia Ceysens, Ine Somers, Carina Van Cauter
Karin Temmerman, Dirk Van der Maelen
Meyrem Almaci, Jean-Marc Nollet
Michel de Lamotte, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB Barbara Pas
PTB-GO! Marco Van Hees
DéFI Olivier Maingain
Vuye&Wouters Veerle Wouters

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel: publications@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 24 januari 2017 en 31 januari 2018.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HOOFDINDIENER VAN WETSVORSTEL DOC 54 1488/001

De heer Johan Klaps (N-VA), hoofdindieners van wetsvoorstel DOC 54 1488/001, herinnert eraan dat om fiscaal ten laste te zijn, de persoon ten laste niet mag beschikken over een bepaald nettobedrag aan bestaansmiddelen. Voor het bepalen van dat nettobedrag worden diverse bestaansmiddelen niet in aanmerking genomen.

Om beter rekening te houden met de kinderlast bij alleenstaanden, werd een hogere bovengrens ingesteld inzake bestaansmiddelen voor kinderen ten laste van alleenstaanden. De wetgever stelde evenwel een anomalie vast: wanneer de alleenstaande ouder opnieuw huwt, blijft het kind niet ten laste als het een vakantiejob uitoefent en tegelijkertijd onderhoudsgeld ontvangt. Vanaf aanslagjaar 2002 worden om die reden onderhoudsgelden tot 1 800 euro per jaar (basisbedrag) niet langer als bestaansmiddelen aangemerkt.

Er werd echter vastgesteld dat deze maatregel leidde tot een nieuwe ongelijke behandeling tussen onderhoudsgerechtigde kinderen en wezen. Wezen ontvangen immers een wezenrente, die vanaf de eerste euro als bestaansmiddelen wordt beschouwd.

In antwoord op een prejudiciële vraag oordeelde het Grondwettelijk Hof evenwel dat het tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever behoort om dit onderscheid te maken. Daarbij mag de wetgever rekening houden met alle bepalingen die op kinderen van toepassing zijn. Het Grondwettelijk Hof verwijst naar de verhoogde kinderbijslag die een weduwe of weduwnaar ontvangt, een voordeel dat niet geldt voor gescheiden of uit de echt gescheiden belastingplichtigen die ook een kind ten laste hebben. Volgens het Grondwettelijk Hof kan worden aangenomen dat de wezenbijslag het evenwicht tussen beide situaties kan herstellen, en dat er bijgevolg geen sprake is van discriminatie.

De indiener deelt die zienswijze niet. Hij wijst erop dat een wees recht geeft op maximum 3 078,48 euro méér kinderbijslag¹ dan de gewone kinderbijslag. Dit bedrag ligt nog steeds lager dan het onderhoudsgeld

¹ (346,82 euro – 90,28 euro) x 12 maanden = 3 078,48 euro.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de loi au cours de ses réunions des 24 janvier 2017 et 31 janvier 2018.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR PRINCIPAL DE LA PROPOSITION DE LOI DOC 54 1488/001

M. Johan Klaps (N-VA), auteur principal de la proposition de loi DOC 54 1488/001, rappelle que pour être à charge sur le plan fiscal, la personne à charge ne peut disposer de ressources excédant un certain montant net. Pour déterminer le montant net de ces ressources, il est fait abstraction d'un certain nombre de ressources.

Afin de mieux tenir compte de la charge d'enfant dans le cas des isolés, le plafond des ressources pour les enfants à charge d'isolés a été relevé. Le législateur a cependant constaté une anomalie, étant donné qu'en cas de remariage du parent isolé, l'enfant ne reste pas à charge s'il exerce un job d'étudiant tout en percevant une rente alimentaire. C'est la raison pour laquelle, depuis l'exercice d'imposition 2002, les rentes alimentaires ne sont plus qualifiées de ressources à concurrence de 1 800 euros (montant de base) par an.

Il a cependant été constaté que cette mesure créait une nouvelle discrimination entre les enfants créanciers d'aliments et les orphelins. Ces derniers perçoivent en effet une rente d'orphelin, qui est considérée dès le premier euro comme une ressource.

En réponse à une question préjudicielle, la Cour constitutionnelle de Belgique a toutefois estimé qu'il relève du pouvoir d'appréciation du législateur d'établir cette distinction. À cet égard, le législateur peut prendre en compte l'ensemble des dispositions qui leur sont applicables. La Cour constitutionnelle renvoie aux suppléments d'allocations familiales que reçoit un veuf ou une veuve; un avantage dont ne bénéficient pas les contribuables divorcés ou séparés ayant aussi un enfant à charge. La Cour constitutionnelle considère qu'il peut être admis que l'allocation d'orphelin est de nature à rétablir un équilibre entre les deux situations, et qu'il n'est dès lors pas question de discrimination.

L'auteur ne partage pas ce point de vue et rappelle qu'un orphelin donne droit à une majoration maximale de 3 078,48 euros¹ par rapport aux allocations familiales ordinaires. Ce montant est toujours inférieur à la pension

¹ (€ 346,82 – € 90,28) x 12 mois = 3 078,48 € .

dat fiscaal niet als bestaansmiddelen wordt aangemerkt (3 120 euro, na indexering, voor het aanslagjaar 2016).

Het is niet logisch dat de wetgever wezen een hogere kinderbijslag toekent, om aldus na het overlijden van een ouder hun levensstandaard te waarborgen, en tegelijk de langstlevende ouder het fiscaal voordeel wegens kinderlast ontnemt, waardoor die ouder meer belastingen moet betalen.

Als de langstlevende vader of moeder een huwelijk aangaat of gaat samenwonen met een nieuwe partner, valt de hogere wezenbijslag fiscaal weg. Doordat de wezenrente echter vanaf de eerste euro als bestaansmiddelen wordt aangemerkt zal het kind, als het een vakantiejob uitoefent, fiscaal zeker niet ten laste blijven van zijn ouder. Ten aanzien van onderhoudsgerechtigde kinderen heeft de wetgever wél ingegrepen door onderhoudsuitkeringen tot 3 120 euro (na indexering, voor het aanslagjaar 2016) niet langer als bestaansmiddelen aan te merken.

Door de wezenrente tot het maximumbedrag van 3 120 euro (na indexering, voor het aanslagjaar 2016) als bestaansmiddelen aan te merken, zullen de kinderen van de weduwe of weduwnaar die hertrouwt, fiscaal niet ten laste blijven als zij een vakantiejob uitoefenen. De onderhoudsgerechtigde kinderen van een gescheiden ouder die hertrouwt, blijven daarentegen fiscaal wel ten laste als zij wat bijverdienen. Het valt dan ook te betreuren dat het Grondwettelijk Hof de wezenbijslag betrokken heeft in zijn oordeel, omdat die wegvalt bij een nieuw huwelijk.

De indiener vindt derhalve dat de wezenrente en, in de openbare sector, het overlevingspensioen dat wordt toegekend aan wezen, niet als bestaansmiddelen zouden mogen worden aangemerkt tot een bedrag van 3 120 euro (na indexering, voor het aanslagjaar 2016), zoals het geval is voor onderhoudsgelden.

Voor het overige verwijst de indiener naar de toelichting bij het wetsvoorstel.

II. — BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) steunt deze maatregel, maar wenst evenwel dat de commissie het advies inwint van het Rekenhof².

² DOC 54 1488/005.

alimentaire qui, fiscalement, n'est pas considérée comme des ressources (3 120 euros après indexation, pour l'exercice d'imposition 2016).

Il n'est pas logique que le législateur octroie des allocations familiales majorées aux orphelins en vue de garantir leur niveau de vie après le décès d'un parent et qu'en même temps, il prive le parent survivant de l'avantage fiscal pour enfant à charge, l'obligeant ainsi à payer plus d'impôts.

Si le père survivant ou la mère survivante s'engage dans les liens d'un mariage ou d'une cohabitation avec un nouveau partenaire, la majoration des allocations d'orphelin n'est plus applicable.¹³ Néanmoins, étant donné que la rente d'orphelin est considérée, à partir du premier euro, comme ressources, s'il prend un job de vacances, l'enfant ne restera certainement pas fiscalement à charge de son parent. Le législateur est toutefois intervenu à l'égard des enfants créanciers d'aliments en ne considérant plus les pensions alimentaires d'un montant égal ou inférieur à 3 120 euros (après indexation, pour l'exercice d'imposition 2016) comme ressources.

Si l'on considère la rente d'orphelin comme ressources jusqu'au plafond de 3 120 euros (après indexation, pour l'exercice d'imposition 2016), les enfants du veuf ou de la veuve qui se remarie ne resteront pas à charge s'ils prennent un job de vacances. Les enfants créanciers d'aliments d'un parent divorcé qui se remarie, en revanche, restent fiscalement à charge lorsqu'ils ont un revenu d'appoint. Il est dès lors regrettable que la Cour constitutionnelle ait intégré la rente d'orphelin dans son jugement, car celle-ci disparaît en cas de remariage.

L'auteur considère par conséquent que la rente d'orphelin ou, dans le secteur public, la pension de survie accordée à l'orphelin, ne devrait pas, à l'instar de la pension alimentaire, être considérée comme des ressources jusqu'à un montant de 3 120 euros (après indexation, pour l'exercice d'imposition 2016).

L'auteur se réfère pour le surplus aux développements écrits de la proposition de loi.

II. — DISCUSSION

A. Questions et observations des membres

M. Georges Gilkinet (Ecolo-Groen) soutient cette mesure mais souhaite toutefois que la commission recueille l'avis de la Cour des comptes².

² DOC 54 1488/005.

Ook de heer *Stéphane Crusnière (PS)* wil over een voorafgaande raming van de budgettaire impact van deze maatregel beschikken.

B. Standpunt van de minister van Financiën, belast met Bestrijding van de fiscale fraude, omtrent het wetsvoorstel

De minister geeft aan dat hij niets bijzonders op te merken heeft, aangezien het Grondwettelijk Hof zich als dusdanig niet verzet tegen een vrijstelling van de wezenrente voor de berekening van het nettobedrag aan bestaansmiddelen.

De minister vindt wel dat deze maatregel geen uitvoering met terugwerking zou mogen krijgen, om te voorkomen dat de fiscus zich genoodzaakt ziet tal van belastingaanslagen bij te sturen.

Tot slot acht ook hij het opportuun om de budgettaire impact van deze maatregel te kennen.

III. — STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel betreft de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

*

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2 en 3

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 2 en 3 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

*

Het gehele aldus wetgevingstechnisch verbeterde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Roel DESEYN

De voorzitter,

Eric VAN ROMPUY

M. Stéphane Crusnière (PS) demande également une évaluation préalable de l'impact budgétaire de cette mesure.

B. Point de vue du ministre des Finances, chargé de la lutte contre la fraude fiscale sur la proposition de loi.

Le ministre indique qu'il n'a pas de remarques particulières à formuler puisque la Cour constitutionnelle ne s'oppose pas en soi à une exonération de la rente d'orphelin pour le calcul du montant net des ressources.

Toutefois, le ministre considère que cette mesure ne devrait pas rétroagir afin d'éviter que l'Administration fiscale ne soit obligée de rectifier de nombreuses impositions.

Enfin, le ministre estime également qu'il est opportun de connaître l'impact budgétaire de cette mesure.

III. — VOTES

Article 1er

Cet article concerne le fondement constitutionnel de compétence.

Il ne donne lieu à aucune observation.

*

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art.2 et 3

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 2 et 3 sont successivement adoptés à l'unanimité.

*

L'ensemble de la proposition de loi, corrigé sur le plan légistique, est ensuite adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

Roel DESEYN

Le président,

Eric VAN ROMPUY